

Advies nr 60/2013 van 27 november 2013

Betreft: adviesaanvraag m.b.t. het voorontwerp van wet met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor Belgische paspoorten en reisdocumenten (CO-A-2013-053)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, ontvangen op 01/10/2013;

Gelet op het verslag van de heer Ivan VANDERMEERSCH;

Brengt op 27 november 2013 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN HET WETSONTWERP

1. Krachtens artikel 4 van de wet van 14 augustus 1974 *betreffende de afgifte van paspoorten* is de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, hierna de aanvrager, bevoegd voor de afgifte van paspoorten en reisdocumenten in België en in het buitenland.
2. De Verordening (EG) nr. 2252/2004 van de Raad van 13 december 2004 *betreffende normen voor de veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in door de Lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten*, bepaalt dat paspoorten en reisdocumenten moeten worden beveiligd via de integratie van nieuwe veiligheidselementen en de opname van twee biometrische identificatiekenmerken in het paspoort, namelijk een foto van het gezicht en twee vingerafdrukken.
3. Het voorontwerp van wet *met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor Belgische paspoorten en reisdocumenten*, hierna het voorontwerp, identificeert de verschillende geautomatiseerde verwerkingen die voortspuiten uit de wettelijke opdracht van de aanvrager om paspoorten en reisdocumenten af te leveren. Per verwerking wordt het doeleinde gedefinieerd, worden de gegevens die zullen worden verwerkt opgesomd en hun bewaartermijn afgebakend evenals vastgesteld wie tot de gegevens toegang zal hebben.
4. De term "paspoort" hier gebruikt, omvat tevens de term "reisdocument".

II. ANALYSE VAN HET WETSONTWERP

5. De Commissie stelt met genoeg vast dat de aanvrager de opdracht "het afleveren van paspoorten" opsplitst in meerdere - weliswaar gerelateerde - doeleinden en vervolgens de gegevensverwerking per doeleinde regelt. Deze benadering heeft het voordeel van een verregaande transparantie naar de burger toe, wat vanuit het oogpunt van de WVP alleszins goed is.

II.1. Verantwoordelijke voor de verwerking

6. Voor elk van deze doeleinden wordt de Minister van de FOD Buitenlandse Zaken aangeduid als verantwoordelijke voor de verwerking (zie artikelen 3, 11, 16, 20 en 24). Niet alle personen die met het oog op de aflevering van paspoorten persoonsgegevens verwerken, zijn personeelsleden zijn van de FOD Buitenlandse Zaken. Uit de artikelen 6 en 10 blijkt dat dit bijvoorbeeld ook personeelsleden van gemeenten, van provincies, van het Ministerie van Defensie kunnen zijn. Het ligt voor de hand dat een burger die bijvoorbeeld bij een gemeentebtenaar een paspoort

aanvraagt in de veronderstelling verkeert dat deze ambtenaar in opdracht en voor rekening van de gemeente handelt.

7. Door in het voorontwerp de verantwoordelijke voor de verwerking op wie de gegevensbeschermingsverplichtingen rusten, op ondubbelzinnige wijze te identificeren, conform artikel 1, § 4, tweede lid, WVP, bestaat er geen discussie over tot wie een burger zich moet richten wanneer hij de rechten bepaald in de WVP wenst uit te oefenen.

II.2. Verwerking van persoonsgegevens met het oog op de productie van de Belgische paspoorten

8. Met de productie van het paspoort wordt bedoeld het fysiek maken van dit document met de erop voorgeschreven vermeldingen. Deze finaliteit resulteert in een verwerking van persoonsgegevens die 3 luiken omvat, namelijk een luik m.b.t. de houder van het document, m.b.t. het paspoort zelf en m.b.t. de eigenlijke productie.

9. Een paspoort strekt ertoe om de identiteit van de houder te bewijzen. Dit blijkt uit artikel 5 van de wet van 14 augustus 1974. Er moeten dus noodgedwongen een aantal gegevens m.b.t. de houder ervan op worden vermeld. Voormeld artikel 5 maakt gewag van: de identiteit van de houder, foto en handtekening. Ook zijn nationaliteit blijkt eruit¹.

10. Om naar aanleiding van de productie die gegevens op het paspoort te kunnen vermelden, worden volgens artikel 4, 1°, van het voorontwerp in de eerste plaats volgende persoonsgegevens verzameld en bij de aanvrager opgeslagen: de familienaam, de voornamen, de geboortedatum en geboorteplaats, het geslacht, het adres, de handtekening, de nationaliteit en gedigitaliseerd beeld (foto) van het gezicht. Deze gegevens vallen onder de opsomming vermeld in artikel 5 van de wet van 14 augustus 1974. Daarenboven stemmen ze overeen met de gegevens die met het oog op identificatiedoeleinden op de identiteitskaart worden vermeld². De verwerking van deze gegevens geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen vanuit het proportionaliteitsperspectief.

11. Het identificatienummer van het Rijksregister wordt eveneens ingezameld, niettegenstaande dit niet op het paspoort wordt opgenomen. Gelet op het feit dat dit nummer de betrokkene uniek identificeert (persoonsverwisseling wordt uitgesloten) en de aanvrager toelaat zowel gemakkelijk de "productiegegevensbank" te raadplegen evenals de gegevens van de betrokkene te controleren in

¹ Samenlezen van de artikelen 4 en 13 van de wet van 14 augustus 1974.

² Artikel 6, § 2, van de wet van 19 juli 1991 *betreffende [de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten] en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.*

het Rijksregister besluit de Commissie dat dit nummer pertinent, ter zake dienend en niet overmatig is (artikel 4, § 1, 3°, WVP).

12. De verordening (EG) nr. 2252/2004 die de opname van vingerafdrukken op het paspoort verplicht stelt, is voor wat dit aspect betreft in juli 2009 in werking getreden. De aanvrager is ertoe gehouden om deze verordening toe te passen en bijgevolg verplicht om de vingerafdrukken te verzamelen zodat ze in het paspoort kunnen worden geïntegreerd. De beoogde verzameling van een vingerafdruk van een vinger van elke hand – in beginsel de wijsvingers – is, gelet op de bepalingen van bovenvermelde verordening conform aan artikel 4, § 1, 3°, WVP.

13. Voor wat de gegevens GSM-nummer en e-mailadres betreft, verklaarde de aanvrager dat deze gegevens worden gevraagd met oog op een vlotte dienstverlening om ingeval van probleem de betrokkene snel te kunnen contacteren. Dit kan worden aanvaard maar de verschaffing van deze gegevens kan niet verplicht worden gesteld. Omdat niet iedere burger over een GSM en e-mailadres beschikt. De Commissie vestigt er de aandacht op dat onder deze rubrieken in een aantal gevallen trouwens niet de contactgegevens van de betrokkene zelf zullen geregistreerd worden maar deze van een derde persoon, bijvoorbeeld wanneer een paspoort voor een minderjarige of voor sommige hulpbehoevenden wordt aangevraagd.

14. Vervolgens worden specifieke gegevens geregistreerd m.b.t. het paspoort dat voor de houder wordt gemaakt (artikel 4, 2°, voorontwerp). Het betreft: het erop aangebrachte nummer, het type, de aanvraagprocedure, plaats en datum van afgifte, afgevende instantie en vervaldatum³. Met uitzondering van de aanvraagprocedure vormen de voormelde gegevens pertinente informatie om bij voorlegging van een paspoort te controleren of het een geldig document betreft en dat dit document wel degelijk door een bevoegde instantie werd afgeleverd aan de houder ervan. Om ze n.a.v. de productie van het paspoort op dit document aan te brengen moeten deze gegevens door de aanvrager worden geregistreerd en opgeslagen. De registratie dat het paspoort wordt aangevraagd in het kader van een normale of dringende procedure, is pertinent om erover te waken dat de timing voor de aflevering wordt gerespecteerd. De verwerking van deze gegevens geeft vanuit proportionaliteitsperspectief geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

15. Tot slot wordt er informatie m.b.t. het productieproces zelf opgeslagen. Volgens de memorie van toelichting zijn deze gegevens relevant voor de administratieve opvolging van de aanvraag, aanmaak, levering en facturatie van het paspoort. Voor zover de Commissie kan beoordelen zijn daartoe de gegevens zoals plaats van aanmaak, plaats van indiening van de aanvraag, volgnummer

³ Artikel 54 van het wetsontwerp houdende het Consulair wetboek, goedgekeurd in de Kamer op 10/10/2013 en overgezonden naar de Senaat bepaalt uitdrukkelijk dat op het paspoort het paspoortnummer wordt aangebracht, de uitreikende overheid en de geldigheid.

van aanvraag, eventuele weigering⁴, productiestatus, datum verzending paspoort aan de administratie, verzendingsnummer, facturatiegegevens inderdaad pertinent.

16. In artikel 5 voorontwerp wordt de bewaartermijn van de persoonsgegevens die worden opgeslagen met het oog op de productie van een paspoort vastgesteld op 3 maanden, daarna worden de gegevens verwijderd.

17. Volgens informatie verstrekt door de aanvrager evenals de toelichting op zijn website worden de paspoorten nadat de aanvraag is opgehaald door het productiecentrum van de paspoorten binnen 5 werkdagen aan de gemeente geleverd. Dit betekent dat al naargelang het moment van de ophaling van de aanvragen een burger uiterlijk binnen een termijn van 2 weken in het bezit wordt gesteld van zijn paspoort.

18. In de memorie wordt ter verantwoording van de toch merkelijk ruimere bewaartermijn met het oog op de productie de aandacht gevestigd op het feit dat ingeval van administratieve fout, productiefout of verlies voor de afgifte aan de houder, een nieuw paspoort moet worden aangemaakt. De termijn laat de aanvrager toe om snel een nieuw paspoort aan te maken zonder dat de burger, die daarbij geen enkele verantwoordelijkheid treft, zich opnieuw moet aanbieden.

19. Rekening houdend met deze toelichting is de Commissie van oordeel dat de bewaartermijn van 3 maanden in het licht van het doeleinde "productie" conform is met artikel 4, § 1, 5°, WVP.

20. In artikel 5, tweede lid, voorontwerp wordt gepreciseerd dat de gegevens na die termijn uit die verwerking worden verwijderd. Hierbij vallen 2 punten op: de expliciete verwijzing naar "die verwerking" en het gebruik van de term "verwijderd".

21. Lectuur van de rest van het voorontwerp leert dat de uitdrukking "verwijderd" hier niet wordt gebruikt als synoniem van "niet langer bewaard" of "vernietigd". De gegevens worden weliswaar uit de gegevensbank "productie" verwijderd, maar ze worden geenszins vernietigd. Uit artikel 21 blijkt bijvoorbeeld dat het gros van de persoonsgegevens verzameld met het oog op de productie van een paspoort worden overgeheveld naar en bewaard in een gegevensbank met het oog op de bestrijding van fraude met Belgische paspoorten (de verwerking bedoeld in artikel 20 voorontwerp).

22. Een vergelijking van de artikelen 4 en 21 voorontwerp toont aan dat de volgende in artikel 4 vermelde gegevens alleszins niet worden overgeheveld:

⁴ Vermelding waarom het paspoort niet wordt aangemaakt: bijvoorbeeld probleem met foto, met een vingerafdruk.

- 1° gegevens betreffende de houder van het Belgische paspoort of reisdocument:
 - e) de gedigitaliseerde foto van de linker- en de rechterwijsvinger van de houder, of, in geval van invaliditeit of onbruikbaarheid, van een andere vinger van elke hand;
 - g) het adres, het e-mailadres en het GSM-nummer;
- 3° gegevens betreffende de aanmaak van het Belgische paspoort of reisdocument:
 - k) gegevens betreffende de gratis vervanging van het paspoort of reisdocument.

23. Teneinde ieder misverstand te vermijden en duidelijk aan te geven dat deze gegevens niet alleen worden verwijderd maar ook nergens meer worden bewaard moet artikel 5, voorontwerp zeker gelet op de gevoeligheid van de vingerafdrukken, minstens worden aangevuld met de uitdrukkelijke vermelding dat de bovenvermelde gegevens worden vernietigd en dus onder geen enkele vorm nog door de aanvrager worden bewaard.

24. Artikel 6 voorontwerp somt de categorieën van personen op die toegang zullen hebben tot de gegevens verzameld met het oog op de productie van paspoorten. Deze opsomming geeft geen aanleiding tot specifieke bedenkingen van de Commissie gelet op het feit dat het eigenlijk een herneming is van de ambtenaren die krachtens artikel 4 van de wet van 14 augustus 1974 kunnen tussenkomen bij de behandeling van aanvragen om paspoorten te verkrijgen⁵.

25. Volgens artikel 6, 5°, voorontwerp doet de aanvrager doet beroep op een firma – verwerker – die instaat voor de fysieke productie van de paspoorten. Deze moet daartoe over de vereiste persoonsgegevens kunnen beschikken zodat een toegang in hoofde van deze firma verantwoord is. De Commissie vestigt in dit verband de aandacht op de vereisten van artikel 16 WVP en de noodzaak van een overeenkomst ter zake.

26. Een zaak die m.b.t. dit artikel 6 voorontwerp moet worden uitgeklaard, is de draagwijdte van het woord “uitsluitend” en dit in het licht van artikel 36 *bis* WVP.

27. Het gebruik van “uitsluitend” lijkt erop te wijzen dat het niet de bedoeling is dat deze gegevens door een machtiging van het Sectoraal comité voor de Federale Overheid toegankelijk worden gemaakt voor andere personen en/of organisaties dan deze vermeld in artikel 6, voorontwerp iets waartegen de Commissie vanuit WVP-perspectief geen bezwaar heeft. Om iedere dubbelzinnigheid uit te sluiten wordt dit best verduidelijkt (op zijn minst in de memorie van toelichting).

⁵ Artikel 59 van het wetsontwerp houdende het Consulair wetboek, goedgekeurd in de Kamer op 10/10/2013 en overgezonden naar de Senaat, wijzigd die regeling niet fundamenteel.

II.3. Opname van persoonsgegevens op de elektronische chip van Belgische paspoorten

28. Artikel 7 voorontwerp bepaalt dat het paspoort een elektronische chip bevat waarop persoonsgegevens zijn opgeslagen. Deze bepaling steunt op de beslissing C(2006) 2909⁶ van de Commissie van 28 juni 2006 *tot bepaling van de technische specificaties en standaarden voor de veiligheidsvereisten biometrie in paspoorten en reisdocumenten uitgevaardigd door de lidstaten*⁷ (vrije vertaling).

29. Artikel 8 voorontwerp somt de persoonsgegevens op die naar aanleiding van de fabricatie van het paspoort op de erin bevestigde chip zullen worden opgeslagen.

30. Het betreft in de eerste plaats de gegevens vermeld in artikel 4, 1°, a), d), e) en f), en 2°, a), b), d) tot f) voorontwerp. Met uitzondering van de vingerafdrukken zijn dit gegevens die ook met het blote oog zichtbaar worden vermeld op het geplastificeerd blad van het paspoort ingevolge de artikelen 4 en 5 van de wet van 14 augustus 1974⁸ en de Resolutie van de Vertegenwoordigers van de Regeringen van de Lidstaten van de Europese Gemeenschappen, in het kader van de Raad bijeen, van 23 juni 1981 waardoor een uniform model van paspoort werd vastgesteld⁹. De herneming van deze gegevens op de chip geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen vanwege de Commissie gelet op de internationale afspraken ter zake. Daarenboven is het een aanpak die analoog is met deze van de eID waarbij een aantal persoonsgegevens die met het blote oog zichtbaar zijn, ook op de chip worden opgeslagen.

31. Ingevolge artikel 4.3 van de verordening (EG) nr. 2252/2004 zijn de vingerafdrukken persoonsgegevens die verplicht op de chip van het paspoort moeten worden geregistreerd zodat de authenticiteit van het paspoort kan worden geverifieerd en de identiteit van de betrokkene gecontroleerd. Voor wat België betreft zullen de vingerafdrukken alleen op de chip worden opgeslagen en niet in een met het blote oog zichtbare vorm op het paspoort worden gedrukt. Gelet op de doeleinden waarvoor de vingerafdrukken zullen worden gebruikt, is afdruk ervan op papier sowieso niet ter zake dienend daar *de visu* geen betrouwbare vergelijking mogelijk is.

32. Daarnaast worden op de chip eveneens opgenomen de ISO code van het afgevend land, een kopie van het machine-leesbare gedeelte, een kopie van de gegevenspagina en het

⁶ Deze beslissing werd genomen in uitvoering van de verordening (EG) nr. 2252/2004.

⁷ Geamendeerd door beslissing C(2009) 7476 van de Europese Commissie van 5 oktober 2009 en beslissing C(2011)5499 van de Europese Commissie van 4 augustus 2011.

⁸ Worden ook in artikel 54 van het wetsontwerp houdende het Consulaire wetboek, goedgekeurd in de Kamer op 10/10/2013 en overgezonden naar de Senaat, vermeld.

⁹ Aangepast door resoluties van 23 juni 1981(1), 30 juni 1982(2), 14 juli 1986(3) en 10 juli 1995(4) en 17 oktober 2000. In deze resolutie en haar aanpassingen wordt bij herhaling verwezen naar de toepassing van de aanbevelingen opgenomen in document 9303 van de ICAO (International Civil Aviation Organisation).

serienummer van de chip¹⁰. Volgens de memorie geschiedt dit in toepassing van de ICAO¹¹-aanbevelingen en de Europese reglementering. De Commissie neemt hiervan akte en merkt op dat rekening houdend met het doeleinde van de vermeldingen op het paspoort (identificeren van een persoon en verifiëren van de authenticiteit van het document): de opname van een kopie van de gegevenspagina en het machine-leesbare gedeelte toelaat om te controleren dat er aan deze delen van het paspoort geen wijzingen werden aangebracht.

33. Artikel 10 voorontwerp somt op door wie de gegevens op de chip worden verwerkt (voornamelijk in de zin van raadplegen). Naast de personen die betrokken zijn bij de behandeling van paspoortaanvragen zijn dit de personen die belast zijn met de grenscontrole wat, gelet op de door de betrokkenen nagestreefde doeleinden, geen aanleiding geeft tot bijzondere opmerkingen.

II.4. Verwerking van persoonsgegevens met het oog op de schadevergoeding voor defecten aan de Belgische paspoorten

34. Artikel 12 somt de gegevens op die door de aanvrager worden verzameld met het oog op de behandeling van schadeclaims die worden ingediend omdat het paspoort een fabricagefout vertoont waardoor het niet kan gebruikt worden om te reizen. In dat geval verstrekt de aanvrager kosteloos een nieuw paspoort en desgevallend vergoedt hij de houder voor de geleden schade.

35. De Commissie is van oordeel dat de gegevens die in artikel 12 voorontwerp worden vermeld, in het licht van het doeleinde vermeld in artikel 11 voorontwerp toereikend en in beginsel ter zake dienend en niet overmatig (artikel 4, § 1, 3°, WVP) zijn:

- naam, voornamen en adres zijn noodzakelijke gegevens om de betrokkene schriftelijk te contacteren met het oog op de afhandeling van de schadeclaim;
- het telefoonnummer waarop de houder van het defecte paspoort kan worden gecontacteerd voor eventuele bijkomende inlichtingen door de aanvrager is in het kader van een zo efficiënt mogelijke dienstverlening gebruikelijk;
- het dossiernummer is een administratief gegeven dat de aanvrager toelaat om alle stukken m.b.t. eenzelfde schadeclaim te bundelen;
- om de schadeclaim te behandelen moet men weten welk paspoort aan de basis ligt zodat de vermelding van zijn nummer noodzakelijk is om het eenduidig te identificeren;
- de registratie van alle "incidenten" n.a.v. van de behandeling van de schadeclaim is relevant voor de opvolging van het dossier (nummer van het vervangingspaspoort, datum en reden

¹⁰ De ISO code van het afgevend land en het serienummer van de chip zijn volgens artikel 54 van het wetsontwerp houdende het Consulaire wetboek, goedgekeurd in de Kamer op 10/10/2013 en overgezonden naar de Senaat, ook gegevens die op het paspoort moeten worden vermeld.

¹¹ International Civil Aviation Organisation.

van de vervanging, datum van de indiening van de schadeclaim, datum van de beslissing tot schadevergoeding, gevorderde en toegekende schadevergoeding, akkoord van de houder van het paspoort met de beslissing, rekeningnummer waarop de schadevergoeding kan worden gestort).

36. Met betrekking tot het e-mailadres van de houder van het paspoort vermeld in artikel 12 voorontwerp is de Commissie van oordeel dat de verstrekking ervan niet verplicht kan worden gesteld om de eenvoudige reden dat niet iedereen een e-mailadres heeft. Daarenboven is de verwerking ervan slechts pertinent voor zover de houder er uitdrukkelijk voor kiest om zijn contacten met de aanvrager via e-mail i.p.v. via de gewone post te laten verlopen.

37. De bewaartermijn wordt vastgesteld op 66 maanden (artikel 13 voorontwerp). In de memorie van toelichting wordt gepreciseerd dat de afhandeling van een schadeclaim 6 maanden in beslag neemt. Daarna wordt de informatie nog 5 jaar bijgehouden in toepassing van de voorschriften inzake de bewaring van boekhoudkundige stukken.

38. Rekening houdend met deze voorschriften en het feit dat het Rekenhof zowel financiële controles als wettigheidscontroles verricht die worden gespreid over cycli van 5 jaar is de voorgestelde bewaartermijn in het licht van artikel 4, § 1, 5°, WVP aanvaardbaar.

39. Net zoals in artikel 5 voorontwerp wordt er gewag gemaakt van "verwijdering" van gegevens uit "die verwerking". Voor zover de Commissie kon vaststellen worden er geen gegevens overgeheveld naar een andere gegevensbank. Teneinde ieder misverstand te vermijden en duidelijk aan te geven dat deze gegevens niet alleen worden verwijderd maar ook nergens meer worden bewaard moet artikel 13 voorontwerp - net zoals artikel 5 - minstens worden aangevuld met de uitdrukkelijke vermelding dat de bovenvermelde gegevens worden vernietigd en dus onder geen enkele vorm nog door de aanvrager worden bewaard.

40. De toegang tot deze gegevens wordt geregeld door artikel 14 voorontwerp en geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

II.5. Verwerking van persoonsgegevens met het oog op de pre-registratie en de vervanging van het paspoort van de Belgen in het buitenland

41. Artikel 15 voorontwerp biedt Belgen die ingeschreven zijn in een consulaire bevolkingsregister de mogelijkheid om:

- bij een diplomatieke of consulaire beroepspost hun gegevens te laten registreren met het oog op de aanvraag van een paspoort op een later tijdstip;
- bij de diplomatieke of consulaire beroepspost waar zij hun paspoort verkregen hebben al hun gegevens te laten bewaren, inclusief de vingerafdrukken, met het oog op de vervanging van hun paspoort door een paspoort met dezelfde geldigheidsduur in geval van verlies, diefstal of defect.

42. Uit de memorie blijkt dat deze mogelijkheden zijn ingegeven door praktische overwegingen, namelijk de vaak zeer grote afstand tussen de diplomatieke of consulaire beroepspost en de verblijfplaats van de betrokkene die bijgevolg slechts zeer sporadisch een bezoek brengen aan de plaats waar eerstgenoemden gelokaliseerd zijn.

43. De Commissie stelt vast dat gegevensverwerkingen die eruit voortvloeien zullen steunen op de toestemming van de betrokkenen, wat een van de gronden is op basis waarvan persoonsgegevens, zelfs gevoelige persoonsgegevens, rechtsgeldig mogen worden verwerkt (artikelen 5, eerste lid, a), 6, § 2, eerste lid, a), en 7, § 2, a, WVP).

44. Volledigheidshalve vestigt de Commissie er de aandacht op dat de toestemming een geïnformeerde schriftelijke toestemming moet zijn zodat iedere discussie uitgesloten is. Dit betekent dat de aanvrager de Belg die van een van beide mogelijkheden gebruikt wenst te maken duidelijk moet meedelen:

- welke gegevens met het oog op een van bovenvermelde doeleinden zullen worden geregistreerd;
- dat hij op ieder ogenblik zijn toestemming kan intrekken waarop aansluitend de geregistreerde gegevens zullen vernietigd worden;
- hoe lang de gegevens zullen worden bewaard;
- waarvoor ze zullen worden gebruikt en door wie;
- aan wie ze desgevallend zullen worden meegedeeld.

45. De gegevens die n.a.v. de pre-registratie worden verzameld, namelijk deze vermeld in artikel 4, 1°, voorontwerp (artikel 17 voorontwerp) geven geen aanleiding tot opmerkingen. Met het oog op de vervanging van het paspoort worden alle gegevens van artikel 4 bewaard. De Commissie ziet niet in waarom de gegevens m.b.t. de aanmaak van het paspoort (artikel 4, 3°, voorontwerp) dat in voorkomend geval wordt vervangen noodzakelijk zijn om een "vervangingspaspoort" te kunnen aanmaken en dat ze in het licht van artikel 4, § 1, 3°, WVP als overmatig en niet ter zake dienend worden bestempeld.

46. Ingeval van pre-registratie voorziet artikel 18 voorontwerp in een maximale bewaartermijn van 1 jaar en wordt verder bepaald dat de gegevens hoe dan ook uit de verwerking worden verwijderd van zodra het paspoort effectief wordt aangevraagd. Deze bewaartermijn is in het licht van artikel 4, § 1, 5°, WVP aanvaardbaar. Enerzijds verhindert hij dat er nieuwe paspoorten worden aangemaakt op basis van gegevens die te zeer verouderd zijn en anderzijds laat het de burger die gebruik wenst te maken van de pre-registratie voldoende ruimte om deze in te plannen.

47. Evenwel moet hier een gelijkaardige opmerking als deze in punt 23 worden gemaakt. Indien er geen paspoort wordt aangevraagd binnen het jaar dan moet duidelijk worden vermeld dat de gegevens worden vernietigd en nergens meer worden bewaard. Wordt er wel een paspoort aangevraagd, dan moet duidelijk worden gemaakt dat de gegevens weliswaar uit de verwerking "pre-registratie" worden verwijderd, maar dat ze geenszins worden vernietigd. Ze worden dan overgeheveld naar een andere verwerking beschreven in dit voorontwerp.

48. Voor de gegevens die worden bewaard met het oog op de aanmaak van een paspoort ter vervanging van een verloren, gestolen of defect paspoort wordt de bewaartermijn bepaald op 7 jaar vanaf de afgifte van het paspoort. Deze termijn is geïnspireerd door een bepaling in het voorontwerp van wet houdende het Consulair Wetboek die een maximale geldigheidsduur van paspoorten vaststelde op 7 jaar. Deze bepaling is vermoedelijk achterhaald¹². In de veronderstelling dat de Koning voorziet in een geldigheidsduur van 7 jaar en gelet op het feit dat het "vervangingspaspoort" (kan beschouwd worden als een duplicaat) dezelfde geldigheidsduur zal hebben als het oorspronkelijke paspoort kan worden aanvaard dat daartoe dezelfde gegevens worden benut, wat vereist dat deze beschikbaar blijven voor de geldigheidsduur van het initiële paspoort.

49. Ook volstaat de vermelding dat de gegevens daarna uit de verweking worden verwijderd niet. Er moet duidelijk worden aangegeven dat de vingerafdrukken worden vernietigd en nergens meer worden bewaard, terwijl de andere gegevens worden overgeheveld naar een andere verwerking beschreven in dit voorontwerp.

50. Met betrekking tot artikel 19 voorontwerp: zie opmerking in punt 27.

¹² Momenteel voorziet artikel 6 van de wet van 14 augustus 1974 in een geldigheidsduur van 1 jaar met mogelijkheid tot verlenging tot maximaal 5 jaar. Artikel 58 van het voorontwerp van wet houdende het Consulair wetboek dat voor advies werd voorgelegd aan de Raad van State bepaalde dat een paspoort maximaal 7 jaar geldig was. Artikel 58 van het wetsontwerp dat op 29/05/2013 werd ingediend in de Kamer voorziet in een geldigheidsduur van maximaal 10 jaar met de bijzonderheid dat de Koning de effectieve geldigheidsduur zal vaststellen. Dit wetsontwerp werd goedgekeurd door de Kamer op 10/10/2013 en overgezonden naar de Senaat (Kamer, 2012-2013, DOC 53-2841/001 en 53-2841/005).

II.6. Verwerking van persoonsgegevens met het oog op de bestrijding van fraude met Belgische paspoorten

51. Artikel 21 voorontwerp somt de gegevens op die door de aanvrager worden verwerkt met het oog op fraudebestrijding. Naarmate het moeilijker wordt op paspoorten na te maken, nemen de pogingen om een authentiek document onder een valse identiteit te verwerven toe.

52. Zoals reeds aangestipt in punt 22 worden daartoe alle gegevens vermeld in artikel 4 voorontwerp - met uitzondering van de vingerafdrukken, adres, e-mailadres, GSM-nummer en de gegevens betreffende de gratis vervanging - gerecupereerd en aangevuld met het gegeven "status van de chip¹³" en "gegevens van het defecte paspoort".

53. Het verhinderen van fraude met paspoorten impliceert dat men n.a.v. de aanvraag controleert of:

- de betrokkene wel degelijk is wie hij beweert te zijn;
- er niet reeds een paspoort werd uitgereikt dat nog geldig is;
- indien er een paspoort wordt aangevraagd met het oog op de vervanging van een paspoort waarvan de vervaldatum nakend is, of het wel degelijk dezelfde betrokkene is.

54. Dit is slechts mogelijk voor zover de aanvrager informatie m.b.t. uitgereikte paspoorten bijhoudt zodat de personen die de aanvragen behandelen de relevante controles kunnen verrichten en over vergelijkingsmateriaal beschikken.

55. De Commissie is van oordeel dat de gegevens die worden bijgehouden m.b.t. de houder van het paspoort en de paspoorten die hem werden afgeleverd, met uitzondering van degene die worden vermeld in punt 57, niet overmatig zijn. Het zijn allemaal elementen die bij de beoordeling van een paspoortaanvraag die aanleiding geeft tot bedenkingen, toelaten een weloverwogen analyse te maken.

56. De Commissie wenst met betrekking tot het identificatienummer van het Rijksregister te preciseren dat dit nummer toelaat de gegevensbank van de aanvrager efficiënt te consulteren. Het is een uniek nummer waarachter slechts 1 welbepaalde fysieke persoon schuilgaat. Zij kan zich ook vinden in de overwegingen van de aanvrager m.b.t. het kunnen beschikken over de foto's van de 2 vorige paspoorten (voor zover natuurlijk aan de persoon die een paspoort aanvraagt, reeds een paspoort werd verstrekt). Over een periode van 7 tot 10 jaar – voor wat de eID betreft wordt een

¹³ Bevat informatie m.b.t. de beschrijving van de chip. Vermeldt bijvoorbeeld wanneer er geen vingerafdrukken op werden geregistreerd.

geldigheidsduur van 10 jaar in het vooruitzicht gesteld - kan het uiterlijk van een persoon belangrijke veranderingen ondergaan zodat het niet altijd voor de hand liggend is om *de visu* een link te leggen tussen de persoon op de foto of het identiteitsstuk en de persoon aan het loket. Wanneer aan deze persoon reeds een paspoort werd afgeleverd laat het gebruik van software voor gezichtsherkenning op de foto gebruikt op dit vorige/2 vorige paspoorten en de nieuwe foto toe om een betrouwbaardere analyse te hebben dan een *de visu* vergelijking en eventuele pogingen om onder een valse identiteit een authentiek paspoort te verwerven te detecteren.

57. De Commissie ziet niet in:

- in welke mate facturatiegegevens relevante gegevens zijn voor de bestrijding van fraude, dit blijkt ook niet uit de artikelsgewijze bespreking;
- wat juist wordt bedoeld met de gegevens van het defecte paspoort (een defect paspoort wordt ingeleverd met het oog op het verkrijgen van een ander paspoort) en evenmin wat de meerwaarde er van is in de context van fraudebestrijding.

58. Bijgevolg besluit de Commissie dat deze gegevens niet pertinent en ter zake dienend zijn en bijgevolg hun verwerking met het oog op fraudebestrijding strijdig is met artikel 4, § 1, 3°, WVP.

59. Krachtens artikel 22 zullen de gegevens die de aanvrager met het oog op fraudebestrijding verzamelt gedurende 14 jaar¹⁴ worden bewaard. De Commissie kan zich in deze termijn vinden. Ze verwijst hiervoor vooreerst naar haar commentaar m.b.t. de foto in punt 56. De Commissie beseft dat pogingen om verloren, niet ingeleverde vervallen paspoorten of gestolen paspoorten te misbruiken een reëel probleem vormen. Wanneer bevoegde diensten in het kader van hun werkzaamheden worden geconfronteerd met een paspoort dat aanleiding geeft tot twijfel, is het nuttig dat zij kunnen terugvallen op een authentieke bron waarin informatie m.b.t. de houders en de aan hen afgeleverde paspoorten beschikbaar is als vergelijkingsmateriaal. M.b.t. artikel 22, tweede lid, verwijst de Commissie naar haar opmerking in punt 23.

60. Artikel 23 bepaalt zowel wie toegang heeft tot de "fraudegegevensbank" als tot welke gegevens ze zullen toegang hebben. De Commissie stelt vast dat rekening houdend met de taken waarmee de vermelde diensten zijn belast, dit geen aanleiding geeft tot bijzondere opmerkingen. De diensten die betrokken zijn bij de aflevering van paspoorten hebben toegang tot alle opgenomen gegevens. Voor hen laat een analyse van de gegevens in artikel 21, 3° toe om probleemdiensten te identificeren (verhoudingsgewijs hoog aantal frauduleuze afleveringen), na te gaan of er mogelijks interne medewerking is bij de frauduleuze aflevering van paspoorten.

¹⁴ Geldigheidsduur van 2 opeenvolgend afgeleverde paspoorten voor zover de koning de geldigheidsduur van een paspoort op 7 jaar bepaald in uitvoering van artikel 58 van het wetsontwerp dat op 10/10/2013 werd goedgekeurd door de Kamer en overgezonden naar de Senaat (Kamer, 2012-2013, DOC 53-2841/001 en 53-2841/005).

61. Voor de andere diensten wordt de toegang beperkt tot de gegevens vermeld in artikel 21, 1° en 2°. Voor zover de Commissie kan beoordelen, bevatten deze gegevens pertinente informatie met het oog op het onderzoeken van eventuele fraude aan de hand van een paspoort of de checdoc-toepassing naar analogie met de checdoc-toepassing voor de eID, naar behoren te laten functioneren.

62. Volledigheidshalve: de opmerking geformuleerd in punt 27 geldt eveneens voor artikel 23.

II.7. Verwerking van persoonsgegevens met het oog op de facturering en statistische doeleinden

63. Met het oog op de facturering worden een aantal gegevens, die verzameld werden met het oog op de productie van het paspoort, bijeengebracht, namelijk deze vermeld in artikel 4, 1°, a) en c), 2°, a) tot d) en 3°, j). Het is gebruikelijk om ter verantwoording van het gefactureerd bedrag op een factuur de details te vermelden van de prestatie of het product dat werd geleverd. In die optiek moeten de identificatiegegevens van de persoon aan wie een paspoort werd afgeleverd, de details van het paspoort dat werd afgeleverd¹⁵, de procedure ingevolge dewelke het paspoort werd afgeleverd¹⁶, gegevens m.b.t. de factuur¹⁷ als relevant worden beschouwd (artikel 4, § 1, 3°).

64. Deze gegevens zullen 7 jaar worden bewaard (artikel 26). In de memorie wordt ter verantwoording verwezen naar de regelgeving m.b.t. boekhoudkundige en financiële stukken. De Commissie stelt vast dat ter verantwoording van de bewaartermijn opgenomen in artikel 13 wordt verwezen naar dezelfde regelgeving ter verantwoording van een bewaartermijn van 60 maanden of 5 jaar. Rekening houdend hiermee is een bewaartermijn van 7 jaar disproportioneel. Dit punt moet worden uitgeklaard.

65. Net zoals reeds meerdere malen werd aangestipt is een verduidelijking van artikel 26, tweede lid, vereist. Vermits deze gegevens niet gerecupereerd worden voor een andere verwerking vermeld in dit voorontwerp moet verduidelijkt worden dat de bovenvermelde gegevens worden vernietigd en dus onder geen enkele vorm nog door de aanvrager worden bewaard.

66. Niettegenstaande de titel van hoofdstuk 7 een verwijzing naar statistische doeleinden bevat, wordt er noch in de artikelen van dat hoofdstuk noch in de bijhorende artikelsgewijze bespreking

¹⁵ Diplomatieke en dienstpaspooten zijn gratis (artikel 2 van het ministerieel besluit van 23 augustus 2000 *houdende invoering van diplomatieke paspoorten en dienstpaspooten*).

¹⁶ De kostprijs ligt hoger wanneer het een dringende aanvraag betreft.

¹⁷ Ten einde op te volgen of de factuur al dan niet werd betaald.

naar verwezen. Volledigheidshalve vestigt de Commissie er de aandacht op dat als de aanvrager statistische materiaal wenst bij te houden m.b.t. de facturering van paspoorten, dit mogelijk is voor zover hij dit doet op basis van anonieme gegevens die niet langer toelaten een verband te leggen met een geïdentificeerde of identificeerbare persoon¹⁸.

67. Artikel 27 regelt de toegang tot de "facturatiegegevensbank". De Commissie ziet niet direct in waarom de personeelsleden van de fabrikant over een toegang tot deze informatie moeten kunnen beschikken. Hij komt niet tussen in de daadwerkelijke overhandiging van het paspoort en de daaraan verbonden betaling. Indien de toegang tot deze gegevens door de fabrikant noodzakelijk is, dan dient dit minstens in de memorie van toelichting te worden verduidelijkt. Voor het overige kan hier verwezen worden naar de opmerking onder punt 27.

II.8. Algemene bepalingen

68. De Commissie kan niet anders dan de transparantie toejuichen die door de artikel 28 en 29 ten overstaan van de burger verzekerd wordt.

69. De aanmaak van het paspoort vereist de verwerking van gevoelige biometrische gegevens zoals vingerafdrukken. In die optiek is het lovenswaardig dat artikel 30 de aandacht vestigt op de plichten van de personen die beroepsmatig betrokken zijn bij de diverse gegevensverwerkingen en die erop gericht zijn onder meer de veiligheid en de vertrouwelijkheid ervan te verzekeren.

II.9. Veiligheid

70. In dit verband vestigt de Commissie de aandacht op:

- de verplichtingen van artikel 16 WVP waaronder deze die bepaalt dat de aanvrager erover moet waken dat verwerker op wie hij beroep doet voldoende waarborgen biedt ten aanzien van de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen m.b.t. de te verrichten verwerkingen;
- het belang van een degelijk veiligheidsbeleid en een goed beveiligde toepassing binnen dewelke deze gegevens worden opgeslagen en toegankelijk worden gemaakt. Elke toegang tot de gegevens die met het oog op de verschillende verwerkingen worden bijgehouden, moet zorgvuldig worden gelogd en regelmatig worden gecontroleerd op ongeregeldeheden;

¹⁸ In dat geval vormt die verwerking voor een statistische doeleinde een verenigbare verdere verwerking (zie artikelen 2 en 3 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 *ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens*).

- haar aanbeveling uit eigen beweging nr. 01/2013 betreffende de na te leven veiligheidsmaatregelen ter voorkoming van gegevenslekken;
- het in acht nemen van de internationale veiligheidsvereisten en normen die worden opgelegd i.v.m. de het paspoort en de chip.

**OM DEZE REDENEN,
de Commissie**

verleent een gunstig advies voor zover wordt rekening gehouden met de opmerkingen vermeld in:

- de punten 23, 39, 47, 49, 59, 65: verduidelijken wat wordt verwijderd uit een bepaalde verwerking en wat onder geen enkele vorm nog verder wordt bewaard, dus vernietigd (artikelen 5, 13, 18 en 26 voorontwerp);
- de punten 27, 50, 62, 67: in het licht van artikel 36*bis* WVP uitklaren wat de draagwijdte van het woord "uitsluitend" is (artikelen 6, 19, 23 en 27 voorontwerp);
- punt 57: er wordt niet aangetoond in welke mate facturatiegegevens en de gegevens m.b.t. een defect paspoort relevante gegevens zijn voor de fraudebestrijding (artikel 21 voorontwerp);
- punt 64: uitklaren van de tegenstrijdigheid m.b.t. bewaartermijn (artikelen 13 en 26 voorontwerp);
- punt 66: de titel van hoofdstuk 7 bevat een verwijzing naar statistische doeleinden maar noch de artikelen van dat hoofdstuk noch de bijhorende artikelsgewijze bespreking bevatten enige verwijzing naar een verwerking met een statistisch doeleinde;
- punt 67: er wordt niet aangetoond waarom de personeelsleden van de fabrikant toegang moeten hebben tot de "facturatiegegevensbank" (artikel 27 voorontwerp).

De Wnd. Administrateur,

Voor de Voorzitter, afw.,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Stefan Verschuere,
Ondervoorzitter